

Інноваційні технології та їх вплив на ринок банківських послуг

Анотація. Розглянуто теоретичні підходи щодо впливу інноваційних технологій на ринок банківських послуг. Проаналізовано тенденції змін сучасних банківських продуктів. Визначено яким чином фінансові інновації впливають та визначають позицію банку в конкурентній боротьбі. Надано рекомендації щодо перспектив розвитку інновацій в контексті розвитку ринку банківських послуг.

Ключові слова: інновації, банківські послуги, банкінг, інтернет-банкінг, банківський сектор, інтерактивність

Abstract. Theoretical approaches to the impact of innovative technologies on the banking services market are considered. Trends in changes in modern banking products are analyzed. It is determined how financial innovations affect and determine the bank's position in competition. Recommendations on the prospects for the development of innovation in the context of the development of the banking services market are given.

Keywords: innovation, banking services, banking, internet banking, banking sector, interactivity

Важливим фактором на сучасному етапі розвитку банківських послуг є інформаційні технології, які стали рушійною силою докорінних структурних змін у банківській сфері, оскільки дають змогу буквально долати простір і час, відкривають банкам цілодобовий вихід на будь-які географічно віддалені фінансові ринки, а клієнтам – безперешкодний доступ до банківських сервісів, не залежно від часу та місця розташування.

Фінансові інновації нерозривно пов'язані з використанням інформаційних технологій. У той же час впровадження нових фінансових продуктів сприяє створенню нових фінансових технологій, тому що вони розробляються сьогодні виключно за допомогою сучасних ІТ-технологій. Отже, фінансова інновація включає як нові технології фінансових операцій, так і нові фінансові продукти. Під фінансовими інноваціями маються на увазі розробка і використання нових або вдосконалених фінансових інструментів, технологій, інститутів і ринків, головною метою застосування яких є ефективний перерозподіл фінансових ресурсів, прибутковості, ліквідності активів, мінімізація ризиків. Такий доступ отримав назву дистанційного банківського обслуговування, а це – технологія, за якої здійснення банківських операцій не потребує фізичної присутності особи у відділенні банку, що передбачає проведення платежів чи інших дій із коштами клієнтів на основі його дистанційних розпоряджень, які передаються через різні канали доступу до банківського серверу за допомогою певних технічних засобів, включаючи телефон, Інтернет, а також портативні пристрої [1, с. 129].

Нові технології є однією з головних рушійних сил у розвитку сучасного масового банкінгу. Якісний інтернет і мобільний банкінг та зв'язок, можливість бути «кишеньковим» банком у будь-який момент часу, сьогодні — важливі аргументи для співпраці. Якісні канали продажів і сервіси теж мають велике значення в жорсткій конкуренції. Тому основним напрямом перемоги у конкурентній боротьбі за клієнта є технологічні інновації у ряді послуг які надають банки, під якими варто розуміти створення інновацій і вдосконалення вже існуючих банківських послуг, а також використання сучасних інформаційних технологій і технологічного нового обладнання з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності банку на ринку банківських послуг [5, с. 125].

Якщо говорити, про вже існуючі банківські послуги, то сьогодні це – один із основних напрямів інноваційного розвитку вітчизняних банків. Йдеться, про такі нові форми надання класичних банківських послуг, як банківські карти, які є повністю самостійним напрямом нововведень. І хоча вони давно вже не є інновацією, але платіжні системи, що займаються їх обслуговуванням, пропонують нові способи управління, захисту чи оптимізації, управління коштами клієнтів банку, перетворивши карти на свого роду мікрокомп'ютери.

Інноваційні рішення, які запроваджені сьогодні провідними міжнародними платіжними системами, засновані на чіпових технологіях, які мають багаторівневу систему захисту й дають змогу здійснювати потрібні платіжні операції у безконтактний спосіб. Фактично всі банки власникам карт надають можливість перевірити стан своїх рахунків, здійснити грошові перекази, одержати електронні рахунки по оплаті, подати заявки на отримання кредиту [4, с. 135].

Наступний, не менш важливий вектор банківських інновацій пов'язаний із новітніми методами та маркетинговими стратегіями просування банківських послуг до споживача, оскільки глобалізація й інформаційні технології, змушують комерційні банки конкурувати із великою кількістю небанківських фінансових установ. У цьому контексті широке використання online-технологій створює сприятливі умови для забезпечення прозорості ринкових відносин, дає змогу клієнтам без особливих витрат енергії і власного часу обирати вигідні для себе пропозиції банківських послуг, які істотно звужує можливості цінового диктату внаслідок монополізації цілих секторів фінансового ринку, як це мало місце раніше [2, с. 50].

Сучасний розвиток банківського сектору нерозривно пов'язаний з упровадженням та вдосконаленням систем віддаленого банкінгу. Якщо раніше для того, щоб займати лідируючі позиції на ринку банку потрібно було розширювати мережу своїх відділень, то сьогодні він має нарощувати кількість та якість послуг системи електронного банкінгу.

Інтернет-банкінг являє собою технологію віддаленого банківського обслуговування «home banking» («віддалений», або «домашній» банкінг), що дозволяє клієнту, не відвідуючи банківський офіс, здійснювати різного роду операції та одержувати такі банківські послуги: надання банківської інформації загального користування, зокрема, щодо умов вкладів і видання позик, курсів валют тощо; купівля та продаж валюти; відкриття депозитів, тощо[3, с. 45].

Таким чином, інноваційні зміни які відбулися в організаційних структурах банків фактично обумовлюють появу принципово нових підходів до побудови моделі роботи банківських установ на ринку і порядку дистанційного обслуговування клієнтів. Зокрема, йдеться про такі підходи, як: екстериторіальність і безперервність роботи банківської системи, що надає клієнту можливості управляти грошовими коштами, незалежно від місця його перебування і часу доби; множинність каналів доступу, що означає спроможність банківських установ забезпечувати клієнтів різними каналами надання послуг і отримання інформації від банку; загальнодоступність, що передбачає прийнятність для клієнтів цінової політики банку, пов'язаної із запровадженням інноваційних систем і змінами умов обслуговування.

Отже, реалізація цих підходів відображає цілісну стратегію змін в організаційній структурі банку з метою забезпечення її максимальної відповідності новим умовам банківської діяльності на інноваційних засадах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Федішин М.П., Старкіна М.О. Розвиток банківських інформаційних систем. *Науковий погляд: економіка та управління*, 2020. №2 (68). С. 200-203.
2. Баглай Р.О. Загрози безпеки хмарних технологій для банків. *Системи обробки інформації*. 2018. Вип.1(152). С.127-130.
3. Котуранова Т.В., Вартоха Я.С., Александрова М.О. Інтернет-банкінг в Україні – інноваційний розвиток банківської сфери. *Економічний простір*. 2019. №146. С. 43-56.
4. Чайковський Я.І., Ковальчук Я.Ю. Банківські інновації: перспективи та електронних банківських послуг. *Світ фінансів*. 2018. Вип.4. С.121-130.
5. Як обрати кращий Інтернет-банкінг. URL: <https://minfin.com.ua/ua/credits/articles/zabudte-dorogu-v-bank/> (дата звернення: 12.01.2022).

Тимчишина Олена Василівна, директор відділення АТ Кредобанк, м. Вінниця, e-mail: ovtymchyshyna@kredobank.com.ua

Timchishina Elena.- Director of the Kredobank JSC branch, Vinnytsia, e-mail: ovtymchyshyna@kredobank.com.ua

Коваль Наталія Олегівна, к.е.н. доцент кафедри Фінансів та інноваційного менеджменту Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nokoval@gmail.com

Koval Natalia. - Ph.D. Associate Professor of Finance and innovative management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nokoval@gmail.com